NN 47/2018 (23.5.2018.), Presuda Visokog upravnog suda Republike Hrvatske broj: Usoz-123/16-7 od 30. siječnja 2018.

VISOKI UPRAVNI SUD REPUBLIKE HRVATSKE

905

PRESUDA

Visoki upravni sud Republike Hrvatske u vijeću sastavljenom od sudaca toga suda Mirjane Čačić, predsjednice vijeća, Ane Berlengi Fellner, Marine Kosović Marković, Arme Vagner Popović i Gordane Marušić-Babić, članova vijeća, uz sudjelovanje više sudske savjetnice Ljerke Morović Pavić, zapisničarke, u postupku ocjene zakonitosti općeg akta pokrenutog po službenoj dužnosti, na sjednici održanoj 30. siječnja 2018.

presudio je

Ukidaju se odredbe članka 58. stavak 1. točka 3., 4., 7. i 12., članka 59. stavak 2. i odredba članka 61. stavak 1. i 2. Općih i tehničkih uvjeta isporuke vodnih usluga T. D. Komunalac d.o.o. Biograd na Moru (broj 3571/13.).

Obrazloženje

Mario Jeličić podnio je ovom Sudu obavijest u skladu s odredbom članka 83. stavak 2. Zakona o upravnim sporovima (»Narodne novine«, broj 20/10., 143/12., 152/14., 94/16., 29/17. – dalje: ZUS). Navodi da su odredbe članka 57., 58., 59., 60., 61. i 62. Općih i tehničkih uvjeta isporuke vodnih usluga Trgovačkog društva Komunalac d.o.o. (broj: 3571/13., dalje: Opći i tehnički uvjeti), kojima su propisani uvjeti za primjenu postupka ograničenja ili obustave isporuke vodnih usluga nezakonite. Citira navedene odredbe Općih i tehničkih uvjeta napominjući da je navedeno trgovačko društvo pravna osoba koja obavlja javnu službu koje je osnivač jedinica lokalne samouprave, odnosno Grad Biograd na Moru. Smatra da navedeni Opći i tehnički uvjeti imaju sva obilježja općeg akta. Odredbom članka 58. stavak 1. točka 3. Općih i tehničkih uvjeta, vezano uz članak 61. istih predviđeno je da davatelj usluga može korisniku obustaviti isporuku vode ako korisnik ne plati račun u roku dospijeća, nakon čega će mu se dostaviti opomena kojom će biti upozoren na mogućnost da mu se zbog neplaćanja računa obustavi isporuka vode, a koja će nastupiti u roku od 8 dana od dana zaprimanja opomene. Smatra da se donositelj istih mora kretati u okviru ovlaštenja koja su mu zakonom dana. Upućuje na odluku Ustavnog suda Republike Hrvatske, broj: U-II-75/11 od 14. veljače 2012., prema kojoj drugi propis mora biti u skladu sa zakonom na temelju kojeg je donesen a potom i s Ustavom. Poziva se na odredbu članka 215. i 216. Zakona o vodama (»Narodne novine«, broj 153/09., 63/11., 130/11., 56/13. i 14/14. – dalje: ZV-a). U članku 58. stavak 1. točka 3., a vezano za članak 61. Općih i tehničkih uvjeta propisuje da davatelj usluge može korisniku obustaviti isporuku vode ako korisnik ne plati račun u roku dospijeća, nakon čega će mu se dostaviti opomena kojom će biti upozoren na mogućnost da mu se zbog neplaćanja računa obustavi isporuka vode, a koja će nastupiti u roku od osam dana od dana zaprimanja opomene. Tumačeći naprijed navedene odredbe Zakona o vodama u njihovoj međusobnoj povezanosti proizlazi da opravdani razlozi za obustavu isporuke vodne usluge mogu biti vezani samo za tehničko-tehnološke uvjete što je uostalom Trgovačko društvo Komunalac d.o.o. i propisalo svojim općim i tehničkim uvjetima, a ne za činjenicu neplaćanja računa od strane korisnika. To iz razloga jer u tom slučaju isporučitelj ima mogućnost sudskim putem ili na drugi zakonom dozvoljeni način račun za pruženu uslugu prisilno naplatiti. Slijedi da je ovom odredbom kojom se obustava pružanja vodne usluge vezuje uz neplaćanje računa donositelj prekoračio citirane odredbe ZV-a. Stoga smatra da odredbe članka 58. i 61. Općih i tehničkih uvjeta iz prosinca 2013. (broj 3571/13) Trgovačkog društva Komunalac d.o.o. nisu u suglasju sa zakonom. Predlaže stoga po službenoj dužnosti pokrenuti postupak ocjene zakonitosti odredbe članka 58. i 61. Općih uvjeta u skladu s odredbom članka 83. stavak 2. ZUS-a, te nakon provođenja postupka ukinuti citirane odredbe Općih uvjeta.

Odgovarajućom primjenom odredbe članka 32. ZUS-a, Sud je zatražio očitovanje od donositelja navedenog akta – Komunalca d.o.o. Biograd na Moru, koje je i dostavljeno Sudu. Iz očitovanja slijedi da su osporavani Opći i tehnički uvjeti isporuke vodnih usluga TD Komunalac d.o.o. broj: 3571/13, na snazi. Poziva se na odredbu članka 215. stavak 1. i 2. i 216. ZV-a. Odredbe Općih i tehničkih uvjeta, sukladno citiranom Zakonu, sadržavaju i uvjete naplate vodnih usluga, ali i uvjete za primjenu postupka ograničenja ili obustave isporuke vodnih usluga, stoga nisu vezani samo za tehničko-tehnološke uvjete. Smatra da je jasna ovlast isporučitelja vodnih usluga Općim i tehničkim uvjetima, propisati sve uvjete za primjenu

postupka ograničenja ili obustave isporuke vodnih usluga, kako onih koji se odnose na tehničko-tehnološke uvjete tako i onih koji se odnose na opće uvjete isporuke vodnih usluga. Donositelj je na temelju članka 215. Zakona donio Opće i tehničke uvjete u prosincu 2013. godine. U poglavlju VIII Općih i tehničkih uvjeta, uvjeti za primjenu postupka ograničenja ili obustave isporuke vodnih usluga, odredbom članka 58. stavak 1. taksativno su navedeni slučajevi u kojima Komunalac d.o.o. – kao isporučitelj vodne usluge ima pravo obustaviti isporuku vode korisniku usluge, pa je pod točkom 3. propisano da isporučitelj vodne usluge ima pravo obustaviti isporuku vode korisniku usluge ako korisnik usluge/potrošač ne plati račun za isporučenu pitku vodu niti nakon rokova i postupaka iz članka 61. ovih Općih uvjeta. Navedenom odredbom Općih uvjeta propisano je da će se ukoliko korisnik ne plati račun za isporučenu uslugu u roku dospijeća, korisniku dostaviti opomena, kojom će korisnik biti upozoren na mogućnost da mu se zbog neplaćanja računa obustavi isporuka vode, a stavkom 2. istog članka da obustava isporuke vode nastupa osam dana od dana zaprimanja opomene. Pri navedenom je donositelj poštovao i odredbe Zakona o zaštiti potrošača (»Narodne novine«, broj 79/07., 125/07., 75/09., 79/09., 89/09., 133/09., 78/12. i 56/13. – dalje: ZZP-a/07) koji je bio na snazi u vrijeme donošenja osporavanih Općih i tehničkih uvjeta pa je upravo odredbom članka 60. stavak 1. točka 4. propisano da isporučitelj vodne usluge neće obustaviti isporuku vode zbog neplaćanja računa za pružene usluge: »točka 4. – korisniku usluge/potrošaču koji u sudskom ili izvansudskom postupku osporava račun isporučitelja usluge, a koji uredno podmiruje sve ostale nesporne račune«, a isto tako stavkom 2. tog članka je propisano da »isporučitelj ne može obustaviti isporuku vodnih usluga zbog neplaćanja računa za isporučene vodne usluge korisniku usluge koji u sudskom ili izvansudskom postupku osporava račun isporučitelja, a koji uredno podmiruje sve ostale nesporne račune«. Stoga su citirane odredbe Općih i tehničkih uvjeta u skladu s odredbom članka 27. Zakona o zaštiti potrošača, (»Narodne novine«, broj 41/14. – 110/15.) dalje: ZZP-a/14), koji propisuje da trgovac koji pruža javnu uslugu ne smije potrošaču obustaviti pružanje usluge ako se račun trgovaca koji pruža javnu uslugu osporava u sudskom ili izvansudskom postupku, a potrošač uredno podmiruje sve slijedeće nesporne račune. Stavkom 4. istog članka propisano je da se sudskim ili izvansudskim postupkom iz stavka 1. i 2. tog članka smatra svaki postupak uređen važećim propisima, kao i svaki postupak predviđen općim uvjetima ili drugim pravilima trgovca koji pruža javnu uslugu. S tim u vezi donositelj općih i tehničkih uvjeta je u odredbi članka 48. propisao: »zaduženje po primljenom računu korisnik je dužan platiti do datuma dospijeća navedenog na računu, a u slučaju zakašnjelog plaćanja, isporučitelj vodne usluge obračunava zakonsku zateznu kamatu od dana dospijeća do dana plaćanja. Korisnik usluge ima pravo prigovora na ispostavljeni račun za vodne usluge, kojeg podnosi isporučitelj usluge u pisanom obliku, u roku od 15 dana od dana zaprimanja računa. Prigovor ne odgađa plaćanje računa. Prigovori zaprimljeni nakon danog roka, ne obvezuju isporučitelja. Ukoliko se korisnik ne slaže s dobivenim odgovorom, može prigovor uputiti Povjerenstvu za reklamacije potrošača kao drugostupanjskom tijelu u roku od 15 dana od dana zaprimanja odgovora iz stavka 2. ovog članka. Povjerenstvo za reklamaciju potrošača, dužno je prigovor iz stavka 3. ovog članka, riješiti najkasnije 30 dana od dana zaprimanja istog. Ispravak računa i ispravak grešaka isporučitelj usluga vrši odmah, a provodi najkasnije prilikom slijedećeg obračuna, nakon odluke iz stavka 4. ovog članka.« Smatra bitnim naglasiti kako je odredbom članka 24. stavak 1. ZZP-a/14 propisano koje usluge se u smislu tog zakona smatraju javnim uslugama, pa je tako pod točkom 5. propisano da se javnom uslugom smatra javna vodoopskrba i javna odvodnja, a propisani su istim člankom i uvjeti obustavljanja pružanja javne usluge. Stoga imajući u vidu odredbu članka 216. ZV-a, kojom je izričito propisana mogućnost obustave isporuke vodnih usluga sukladno Općim i tehničkim uvjetima, te odredbe članka 27. ZZP-a/14 kojom su predviđeni uvjeti obustavljanja pružanja javne usluge, a koji su upravo vezani za plaćanje odnosno neplaćanje javnih usluga, proizlazi nedvojben zaključak o zakonitosti spornih odredbi Općih i tehničkih uvjeta. Naime, ZZP-a propisuje jasne uvjete obustavljanja pružanja javne usluge, a te uvjete je predvidio i donositelj općeg akta i to u odredbi članka 60. istog, pa kako su propisani uvjeti predviđeni, a odredbama ZV-a dopuštena obustava isporuke vodnih usluga iz opravdanih razloga u skladu sa Općim i tehničkim uvjetima, slijedi nedvojben zaključak da isporučitelj ima mogućnost obustaviti pružanje javne usluge i zbog neplaćanja računa, a pod uvjetima propisanim odredbom članka 27. ZZP-a/14, koji uvjet je predviđen odredbom članka 60. osporavanih Općih i tehničkih uvjeta. Iz navedenog proizlazi da odredbe članka 58. i članka 61., a u svezi sa ostalim odredbama Općih i tehničkih uvjeta nisu u nesuglasju sa citiranim odredbama Zakona. Iz obavijesti proizlazi da se ovdje osporavani opći i tehnički uvjeti donositelja uspoređuju sa odredbama Odluke o cijeni vodnih usluga trgovačkog društva Murvica d.o.o. Crikvenica, s tvrdnjom da je naslovni sud »u identičnoj« pravnoj stvari odlukom od 14. srpnja 2016. (Usoz-50/16) ukinuo odredbu članka 20. stavak 1. točka 1. Odluke o cijeni vodnih usluga tog društva. Međutim, iz citirane presude Visokog upravnog suda vidljivo je da je isporučitelj vodnih usluga u članku 20. stavak 1. točka 1. te Odluke propisao obustavu isporuku vodne usluge u slučaju da korisnik ne plati račun za vodnu uslugu niti u roku od 30 dana od dospjelosti računa, koja odredba se bitno razlikuje od odredbi Općih i tehničkih uvjeta isporuke vodnih usluga Trgovačkog društva Komunalac d.o.o. koji je svojim općim i tehničkim uvjetima predvidio mogućnost obustave isporuke vodnih usluga zbog nepodmirenog dugovanja, ali tek nakon proteka rokova i postupaka iz članka 61. Općih i tehničkih uvjeta, dok je člankom 60. Općih i tehničkih uvjeta propisao da isporučitelj ne može obustaviti isporuku vodnih usluga zbog neplaćanja računa za isporučene vodne usluge korisniku usluge koji u sudskom ili izvansudskom postupku osporava račun isporučitelja, a koji uredno podmiruje sve ostale nesporne račune. Dakle, ne radi se o identičnoj pravnoj stvari budući je osporavanim Općim i